

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati (oglasi): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upravištvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 25.

V Ljubljani, dne 19. junija 1915.

Leto III.

Vstop Avstro-Ogrske v vojno.

(Konec.)

Značaj modernega boja je, da je hitro odločitev, ki vrže sovražnika na tla, nadomestilo borenje, ki je trudapolno in ki zahteva predvsem časa. Vrženi sovražnik lahko vedno zopet zasede nove postojanke in se vsled velike odbijalne sile orožja lahko energično brani. Potrebni so dolgi boji in mnogi udarci, dokler se ne pribori popolna zmaga. Naše čete so hodile po najboljši poti, da dosežejo ta cilj, a potrebovale so še nekoliko časa, toda ta čas jim ni bil dan.

Že v trenutku, ko se je sklenilo, da naj prodirata obe armadi čez Wereszyco, je postajal na severu položaj nevaren. Siloviti pritisk Danklove in Auffenbergove armade zadnje dni avgusta, je napotil rusko vojno vodstvo, da je napotilo vsa razpoložljiva ojačenja in dohajajoče nove čete v prostor med Vislo in zgornjim Bugom.

Ko so Rusi zapazili, da jih je popustil njih premagovalec pri Komarovu, so pričeli z novimi ojačenji zopet prodirati proti jugu. Skupina nadvojvode Jožefa Ferdinanda, na katero so pritiskali v fronti in na krilu, se je morala korakoma umikati iz kota Bug-Huczwa in se približati hrbtu Auffenbergove armade. To so napadle med pohodom čez Ravorusko sovražne čete, ki so pritiskale s severovzhoda in z vzhoda. Potrebno je bilo zato, da se je v obrambo glavne bojne črte moral postaviti proti vzhodu obrnjen kavelj.

Ruske čete med Wieprzom in Bugom, v okolici Cholma, so vedno bolj naraščale in so se pričele začetkom septembra obračati tudi proti desnemu krilu Danklove armade ob času, ko je poizkušal srednjegališki zbor, da z desnim obkoljevalnim napadom ob Wieprzi premaga sovražno postojanko pred Lublinom. Samoobsebi umevno, se je moral ta načrt opustiti, ko so se pokazali izpod Cholma došli Rusi ob Wieprzi. Opustiti se je moral tudi načrt, da bi se s pomočjo Woyrschovega domobranskega zbora, ki je bil medtem pritegnjen čez Vislo, istočasno napadla postojanka pred

Podlistek.

Strašna noč.

Slika A. P. Čehova. Poslovenil Podravski.

Ivan Petrovič Panihin je obledel, privil svetiljko ter pričel z razčiljenim glasom:

„Temna nepredorna megla je visela nad zemljo, ko sem se pred Božičem leta 1883. vračal domov od svojega prijatelja, pri katerem sem se udeležil špiritistične seance. Ulice, po katerih sem šel, niso bile, ne vem iz katerih razlogov, razsvetljene in bil sem prisiljen nekako tipati po njih. Stanoval sem v Moskvi pri vohu na Mohilko v hiši urednika Trepova, torej v najboljšem pustem kraju Arhate. Misli, ki sem jih imel na poti, so bile mučne, težke.

„Tvoje življenje se nagiba proti koncu. Delaj pokoro . . .“

To je bilo naročilo, ki mi ga je dal Spinoza, katerega duha se mi je posrečilo izzvati. Poprosil sem ga, naj mi ponovi, in mistika ne le, da je to ponovila, marveč je še dodala: „Nocojšnja noč“. Ne verujem špiritizmu, toda misel, da, še samo omemba o njej, me dela malodušnega. Smrt, gospodje, je neizogibna, vsakdanja, vsekakor pa misel na njo nasprotuje človeški naravi. In sedaj, ko me je zagrinjala hladna

tema in so mi pred oči nekako besno padale kaplje, ter mi je nad glavo otožno stokal veter, ko okrog sebe nisem videl niti ene žive duše, nisem čul človeškega glasu, se je polastil moje duše neodločen, nepopisljiv strah. Jaz, človek, prost vseh predsodkov, sem hitel, ne hoteč se ozreti nazaj ali pogledati na stran. Zdelo se mi je, če se le ogledam, da gotovo zagledam — smrt.“

Panihin je globoko vzdihnil, napil se vode in nadaljeval:

„Ta neodločen, toda vam gotovo pojmljiv strah me ni zapustil niti takrat, ko sem se povzpел že na četrto nadstropje pri Trepovu, odprl duri in odšel v svojo sobo. V mojem skromnem stanovanju je bila tema. V peči je stokal veter in, kakor bi prosil za toploto, sedaj pa sedaj zaropotal z durmi.

„Ako je mogoče verjeti Spinozi, sem se nasmehnil, pa bom moral pri tem joku umreti še to noč, toda mučna je to vendarle.“

Prižgal sem vžigalico. Veter je besno zatulil po strehi. Tihi jok se je spremenil v zlobno rjojenje. Nekje spodaj je zaloputnila odtrgana polknica in vrata so žalostno zacvilila, kakor bi klicala na pomoč.

„Slabo je v taki noči ljudem brez strehe“, sem si domislil.

Toda ni bilo časa vdajati se takšnim mislim. Ko se je žveplo na moji vžigalici razgorelo v svetlem

Lublinom. Zbor je bil zaradi izpremenjenih okolnosti veliko potrebnejši, da ojači desno krilo, ki je bilo zelo v stiskah, in je odkorakal proti Tarnovi v postojanko ob Porbachu, za katero sta se morala vzeti nazaj srednjegališki in požunski zbor.

Do 9. septembra se je Danklova armada vztrajno upirala premoči. Ko je pa bilo ta dan levo krilo, Kummerjeva skupina, potisnjeno znaten kos nazaj in ko je ruski napad ob Porbachu kljub najhrabrejši obrambi vtisnil postojanko pri Tarnovi, ni preostajalo drugega, kakor da se armada odvzame premoči in da se predvsem vzame nazaj na vrhove Krasnik-Frampol, in ko se prepelje tren s težavo skozi ozemlje Tanev, za to ozemlje.

Cas, ki je bil potreben, da se izvede opisani načrt, je dopustil še kratek rok, med katerim se je nadaljeval veliki boj pri Lvovu, kjer je priborilo južno krilo zopet uspehe.

Na severu pa je postajala medtem nevarnost vedno večja vsled prodiranja ruskih čet iz Kavkaza, grenadirjev in gard, ki so prodirale izpod Cholma med Wieprzom in Huczwo. Vedno bolj so se približevali vsled pomanjkanja čet nebranjeni vrzeli med Danklovo in Auffenbergovo armado. Ako bi bili vdrl Rusi v odprta vrata, bi bili dobili prosto pot za hrbet bojne črte. Zvečer dne 10. septembra je bil general pehote Auffenberg prisiljen, da je vzel nazaj središče in levo krilo, ki se je borilo pri Raviruski in da je v družbi s skupino nadvojvode Jožefa Ferdinanda tvoril proti severu obrnjeno bojno črto. Navedena armada se je torej dne 11. septembra bojevala bolj proti severnemu sovražniku, kakor proti svojemu pravemu sovražniku. Le hladnokrvni vztrajnosti vodstva in dobri kakovosti čet se moramo zahvaliti, da je armada divjemu razburjenemu valovju okoli in okoli pritiskajočih sil neomajljivo mogla kljubovati liki daleč v morje štrleča skala.

V najobsežnejši meri je bil izpolnjen glavni namen dosedanje borbe. Sile, ki jih je mogla Rusija po iz-

vedbi prve razvrstitve še postaviti, smo pritegnili nase. Izdatna premoč proti našim, s težavo se vojskujočim četam, ni le stala na vzhodu in severu, marveč tudi v prostoru južno od Dnjestra so se zbirale ruske sile, katerih število je hitro naraščalo in so se njih prednje čete pričele čez Stryj približevati že Drohobyczu. Z našimi nenadnimi sunki smo zmedli ruske armade, ki so pretrpele težke izgube. Kakor se je pokazalo, so potrebovale več tednov, da so se odpočile od sile teh bojnih dni in da so se zopet nahajale v tistem stanju in grupaciji, ki je bila potrebna, da uvedejo novo, veliko podjetje.

Vsekakor je bilo trdo opustiti, da bi bili okoli Lvova zbrane Ruse popolnoma premagali. Potekel je rok, v katerem bi se moglo stremiti za tem. Da se tako vrlo se bojujoča armada ne spravi v opasen položaj in da se ohrani njena bodoča napadalna moč, ni preostajalo drugega, kakor skleniti umikanje, kar je odredil višji armadni poveljnik opoldne dne 11. septembra. Ponosno, z razvitimi zastavami, z vsemi ujetniki in zaplenjenimi topovi, so se potegnile naše čete za reko Šan. Celo Auffenbergova armada, ki se je nahajala v najtežavnejšem položaju, se je mogla, četudi med boji, ki niso bili nezatni in z izgubami trenja, spretno ločiti od sovražnika in je nato neovirana prekoračila Šan. Tu je bila že Danklova armada, ki je najspretnейše izvršila svojo nalogo, pridobiti trenu v težavnem ozemlju Tanewe prostora. Severna armada se je tako v zadnjem trenutku umaknila ruski premoči, ki jo je že samo z zavestnim namenom izzvala, da se po skoro tritedenskih, domala neprestanih bojih odsope in da zbere nove sile.

Nalogo, ki jo je zarisal splošni položaj vojske naši severni armadi za uvodno vojsko, je izpolnila v popolnem obsegu. V velikih potezah tu načrtani razvoj dogodkov dopušča komaj, da slutimo množino junaških bojev, činov požrtvovalne hrabrosti in veselo prenašanih naporov. Poznejši dobi je pridržano, da prepeva slavo mnogoterih junakov, ki so se v mreži

plamenčku, sem se ogledal po sobi ter zagledal nepričakovano in grozno prikazen. Kakšna škoda, da veter ni dosegel moje vžigalice! Takrat bi nemara ne bil videl ničesar in lasje bi mi ne bili stopili pokonci na glavi. Zakričal sem, stopil proti durim in ves prestrašen in obupan od groze sem zaprl oči.

Sredi sobe je stala mrliška krsta.

Svetli plamenček ni gorel dolgo, vsekakor pa sem medtem razločil konture krste povsem dobro. Videl sem rudast, leskeč se brokat, videl pozlačen križ na pokrovu. Nahajajo se, gospodje, reči, ki se vam zarijejo v spomin, dasiravno ste jih gledali samo za trenutek. Tako je bilo tudi s to krsto. Videl sem jo le za trenutek, toda spominjam se je do najmanjše podrobnosti. Bila je to krsta za človeka srednje rasti in, kakor se je dalo soditi po rudasti barvi, je bila namenjena za mlado deklico. Dragi brokat, noge, bronasti držaji — vse to je pričalo, da je bil mrlič bogataš.

Na vrat na nos sem zbežal iz sobe in ne misleč ničesar, samo z občutkom neizrekljivega strahu sem zdriral navzdol po stopnicah.

Na hodniku in na stopnicah je bilo temno, noge so se šibile pod menoj in le čuditi se je bilo, kako da nisem kje padel in si zlomil vratu. Ko sem dospel na ulico, sem se uprl ob moker steber svetiljke ter jel pomirjevati sam sebe. Srce mi je močno utripalo, supa mi je zastajala.

Ena izmed poslušalk je popravila stenj v svetiljki, da je bolje gorela, stopila bliže k pripovedovalcu, ki je nadaljeval:

„Ne bil bi se začudil, ko bi bil v svoji sobi našel ogenj, tatu, steklega psa. Ne čudil bi se, ko bi se udrl strop ali pod, prevrnile se stene. Vse to je naravno in razumljivo. Toda kako je mogla priti krsta v mojo sobo? Odkod se je vzela? Draga, ženska krsta, namenjena gotovo za kako mlado aristokratinjko — kako je mogla priti v revno sobo preprostega uradnika? Ali je prazna, ali se nahaja v njej mrlič? Kdo je ona, ki se tako prezgodaj poslovila od sveta, ki me je obiskala tako čudno? Mučna skrivnost!

„Ako to ni čudež, pa je gotovo nekaj zločin, mi je šinilo v glavo.

Domislil sem se vsega. Duri v sobo so bile ob času moje odsotnosti zaprte in prostor, kjer je bil spravljen ključ, je bil znan samo mojim najbližjim prijateljem. Saj mi prijatelji vendar niso tjakaj postavili krste? Dalo se je sklepati, da so krsto prinesli k meni mizarji vsled pomote. Nemara, da niso razločili, v katero nadstropje in skozi katere duri imajo zanesti krsto. Toda komu ni znano, da naši mizarji ne zapuste sobe, dokler ne dobe plačila za delo ali pivnine za čaj.

„Duhovi so mi napovedali smrt, sem si mislil. Ali pa mi nemara niso tudi oni preskrbeli krste?

(Konac prihodnjic.)

neprestanih velikih bojov za stiskano domovino tako hrabro in vztrajno vojskovali. Teško delo se ni moglo dopolniti brez izdatnih izgub; zelo veliko jih je pokrivalo s krvjo napojeno bojišče. Težka izguba ni mogla izrahljati ogrodja armade. Kljub vsem menja-jočim se slučajem vojske, kljub spoznanju silne premoči hrabrega in dobro pripravljenega sovražnika, je izšla najdragocenejša lastnost naše armade nepoškodovana iz trdih izkušenj uvodne vojske: Nezlomljen je ostal drzen napadalni duh in predno so Rusi mogli to pričakovati, ko so šele pričeli s pripravami za prvi veliki vojni pohod, so videli, da jim zopet grozi nov, mogočen napad. Kar so smatrali morda za potlačenje odporne moči Avstro-Ogrske, je bilo dejansko le uvod dolgi vrsti neminljivih velikih dejanj naše in zavezniške armade, ki se, zvesta svoji nalogi, naj drobi številno premoč Rusije, z vedno novimi udarci korak za korakom približava temu svojemu cilju.

Svetovna vojna.

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

Lahi nimajo nikjer sreče. — Vsepovsodi se njih poizkusi, prodreti v naše ozemlje, ponesrečijo.

Odbiti italijanski napadi pri Gorici, Gradiški in Trziču.

Uradno razglašajo dne 9. junija:

Prvi večji sovražni napad, ki ga je včeraj popoldne pričel s četami, močnimi približno eno pehotno divizijo, na mostno utrdbo pri Gorici, smo s težkimi izgubami za Italijani odbili. Ti so se umaknili v artilerijskem ognju ter so morali pustiti na bojišču več topov. Ista usoda je zadela sovražne napadalne poskuse pri Gradiški in Trziču. Boji ob koroški meji vzhodno od prelaza Plöcken in obojestranski topovski ogenj v okolišju naših koroških in tirolskih zatvornih utrdb trajajo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Novi brezuspešni poskusi Italijanov prekoračiti Sočo.

Uradno poročajo dne 10. junija.

Na fronti ob Soči smo zavrnilo nove poskuse sovražnika, prekoračiti reko pri Plavi, Gradiški in pri Zagraju.

V okolici Bovca in na karnskem grebenu, vzhodno od sedla Plöcken, se boj nadaljuje.

Tudi artilerijski boji v prostoru tirolske vzhodne meje trajajo naprej. Neki sovražni napad v tonalskem ozemlju se je vsled odpora naših hrabrih zavarovalnih čet ponesrečil.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Naše ladje ob balkanski obali. — Naš torpedni čoln je uničil ob albanski obali angleško križarko.

Uradno razglašajo dne 10. junija:

Naš podmorski čoln „IV“, poveljnik linijski la- dijski poročnik Singule, je včeraj dopoldne torpediral in potopil 30 milj zapadno od San Giovanni di Medua

neko angleško križarko tipa „Liverpool“, ki se je vozila zavarovana od šestih torpednih rušilcev.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

(Angleške križarke tipa „Liverpool“ so moderne lahke križarke s 4800 tonami prostornosti, 2/15 cm, 10/10 cm in 4/4.7 cm topovi, ter razvijajo s približno 25.000 konjskimi silami 26 milj brzine. Posadka znaša 376 mož. Križarke tipa „Liverpool“ so: „Bristol“, „Glasgow“, „Glouchester“, „Liverpool“, „Newcastle“.)

Vsi sovražni napadi odbiti.

Uradno razglašajo dne 11. junija:

Predvčerajšnjem in včeraj so bili vsi napadi Ita- lijanov na vseh frontah odbiti. Ponovljeni, proti nemu delu goriškega mostnega čela naperjeni napad je vsled ognja dalmatinskih domobrancev ponesrečil; ravno tako brezuspešen je bil sovražnikov napad severno od Ronkijev.

Artilerijski boj ob fronti Soče se nadaljuje.

Na koroški meji je bil včeraj popoldne odbit močan nasprotniški napad na Freikofl in slabejši pri jezeru Wolayer.

Na Tirolskem se je razbil ob naših pozicijah pri Peutelsteinu sovražen naskok italijanske brigade, ki je vdrla pri Cortina d' Ampezzo. Novi napadi v tem oko- lišju in nočni boji pri Lanoru so tudi končali s tem, da se je sovražnik umaknil.

V ostalem delu tirolskega ozemlja se vrše ob meji nepretrgoma artilerijski boji in za naše orožje uspešne praske.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Naš podmorski čoln potopil italijanski podmorski čoln „Medusa“.

Uradno razglašajo dne 12. junija:

Italijanski podmorski čoln „Medusa“ je bil od enega izmed naših podmorskih čolnov v severni Adriji torpediran in potopljen. Drugi častnik in štirje mor- narji so bili rešeni in ujeti.

Mornariško poveljstvo.

(Podmorski čoln „Medusa“ je bil takozvanega Fiat-tipa, zgrajen leta 1911. Dolg je bil 45 metrov, širok pa 4.2 m. Imel je dve cevi za lausiranje tor- pedov. Posadke je imel 17 mož.)

Boji ob Soči. — Zavrženi italijanski napadi ob ko- roški meji.

Uradno se razglašajo dne 12. junija:

Posamezni boji in artilerijski boji ob Soči se na- daljujejo. Dosedaj so se obdržali Italijani na vzhodnem bregu reke le pri Trziču in Kobaridu na točkah, ki leže pred našo bojno fronto. Včeraj ob zori so se po- peli sovražni oddelki pri Plavi na obrežne višine; toda vrgli smo jih zopet nazaj.

Ob koroški meji so zavrnilo naše čete sovražne napade na prehode v okolici Monte Paralba ter so ta hrib zasedle. Poskus Italijanov, dobiti zopet Monte- piano, se je ponesrečil.

Sicer se pomika sovražnik v posameznih obmejnih prostorih polagoma proti našim pozicijam. Tako se nahaja v Cortini d' Ampezzo, Fiera di Primerio in v Borgo.

Resni za Italijane brezuspešni boji ob Soči.

Uradno poročajo dne 13. junija.

Ob Soči so se vršili zadnja dva dni zlasti pri Plavi resnejši boji. Poskus, zavzeti tam vzhodne obrežne višine, ki ga je izvršila 11. t. m. brigada Ravenna, se je končal s tem, da se je sovražnik umaknil. Včeraj zjutraj so Italijani reko znova prekoračili. Po ljutem boju se je posrečilo našim četam vreči sovražnika, ki je neprestano dobival ojačenja, nazaj ter obdržati lastne pozicije, pred katerimi leži nad 400 mrtvih Italijanov, trdno v svojih rokah.

Na koroški in tirolski meji se nadaljujejo artilerijski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Italijani ne morejo ob Soči nikjer prodreti.

Uradno razglašajo dne 14. junija.

V bojih pri Plavi dne 12. junija je pustil sovražnik pred našimi pozicijami ležati nad tisoč mrtvih in zelo mnogo ranjenih.

Včeraj, pozno zvečer, so zavrile naše čete tu ponovni napad kakor vse prejšnje.

Italijani torej na fronti ob Soči niso mogli nikjer prodreti.

Na koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju se ni zgodilo ničesar bistvenega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Brezuspešni italijanski napadi pri Tolminu in Plavah. — Uspeh štajerskih črnovojniki. — Naša orožniška straža napodi celo italijansko stotnijo.

Uradno razglašajo dne 15. junija:

Novi poskusi Italijanov, se približati našim pozicijam pri Tolminu in pri Plavah, so ostali zopet brezuspešni.

Včeraj je vladal v posameznih odsekih fronte ob Soči mir.

Italijanski parlamentarji so sporočili prošnjo, da ustavimo ogenj radi pokopavanja mrličev, kar pa smo iz vojaških ozirav zavrnil.

Ob koroški meji so zavzeli štajerski črnovojniki včeraj mali Pali vzhodno od prelaza Plöcken ter so zavrnil tri sovražne protinapade na ta obmejni hrib.

V tirolskem obmejnem ozemlju se dotipava sovražnik do naših pozicij ter strelja brezuspešno s topovi.

Na neki obmejni točki je prisilila neka orožniška patrolja brez lastnih izgub neko italijansko stotnijo, da se je umaknila ter je ujela 58 Italijanov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Z avstrijsko-ruskega in nemško-ruskega bojišča.**Uradna poročila.****Zmagovito prodiranje naših čet severno od Kolomeje. — Stanislavov zavzet.**

Uradno razglašajo dne 9. junija.

Rusko bojišče. Južno od Dnjestra so izgubili Rusi zopet prostora. Pod mnogobrojnimi zasledovalnimi boji zmagovito prodirajoč so zavezniki včeraj dosegli črto Kulaczkowce-Korszow, severno od Kolomeje, zavzeli vrh

Ottynijo, vzeli zvečer Stanislavov in prodrli naprej proti Haliczu. Dan je prinesel 5570 ujetnikov. Na ostali fronti v Galiciji in na Poljskem se ni pripetilo nič bistvenega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Ustavljen ruski protinapad.

Uradno razglašajo dne 9. junija.

Sdvero-vzhodno od Zurawna so ustavile čete generala pl. Linsingna ruski protinapad. Bolj proti jugu se vrše še boji za vrhove zapadno od Halicsa in zapadno od Jezopula. Stanislavov je v naših rokah.

Vrhovno armadno vodstvo.

Napredovanje nemških čet v Kurlandiji.

Uradno razglašajo dne 9. junija.

Na vzhodnem bojišču smo zavzeli Kubyli na vzhodnem bregu Windave. Od jugo-zapada se bližajo naše napadajoče čete Šavlim. Ob Dubissi smo pognali sovražno severno krilo z objemnim napadom v jugo-vzhodno smer. Naše sprednje čete so dosegle cesto Betygela-Ilgia. Južno od Njemna so se pričeli Rusi po trdovratnih bojih umikati na Kovno. Uplenili smo 300 ujetnikov in 2 strojni puški. Pri nadaljnjem zasledovanju smo dospeli z zavarovanjem proti Kovno do ceste Mariampol-Kovno.

Vrhovno armadno vodstvo.

Armada Pflanzler-Baltin je prodrla do črte Obertyn-Horodenka. — Naše bukovinske čete so prekoračile Prut.

Uradno razglašajo dne 10. junija.

Boji ob gorenjem Dnjestru in v prostoru med Dnjestrom in Prutom trajajo naprej.

Armada Pflanzler-Baltin pridobiva proti severu nadalje na prostoru. Njene napadalne kolone so prodrle med neprestanimi boji do Obertyna in do višin, južno od Horodenke.

Uspešnemu prodiranju armadnih delov, ki se bore na galiških tleh, se je pridružila sedaj druga skupina v Bukovini, ki je včeraj prekoračila Prut ter vrgla močne ruske sile južno-zapadno od Kotzmana nazaj. Sicer je položaj na severu neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Nemško uradno poročilo o bojih v Galiciji.

Uradno razglašajo dne 10. junija.

Položaj vzhodno od Przemysla je neizpremenjen. Iz smeri Mikolajov-Rohatyn so se dale na pohod proti jugu nove ruske sile. Njihov napad odbijajo deli armade Linsingen na črti Litynia-Dnjestr-odsek Zurawno.

Vzhodno od Stanislava in pri Haliczu se vrše zasledovalni boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Položaj na severnem Poljskem.

Uradno poročajo dne 10. junija.

Južno-zapadno od Szawel so se Rusi našemu prodiranju živahno uprli. Napredovali smo le malo. V zadnjih dneh smo ujeli tu 2250 sovražnikov.

Proti našemu okoljevalnemu gibanju, vzhodno od Dubisse, je zastavil sovražnik ojačenja iz severo-vzhodnje smeri. Pred tem ogroženjem smo vzeli, nemoteni od sovražnika, naše krilo na črto Betygola-Zogunije nazaj.

Južno od Njemena smo ujeli od 6. junija 3020 Rusov, ugrabili 2 zastavi, 12 strojnih pušk, mnogo poljskih kuhenj in vozil.

Vrhovno armadno vodstvo.

Napredovanje zavezniških čet v južno-zapadni Galiciji in v Bukovini.

Uradno razglašajo dne 11. junija.

V jugo-vzhodnji Galiciji in v Bukovini nadaljujeta zvezni armadi uspešno napad na ruske sile, ki stoje še južno Dnjestra. Čete Pflanzer-Baltinove armade so vrgle sovražnika iz njegovih pozicij severno Ottynie, pri Obertynu in pri Horodenki ter prodirajo proti Dnjestru, čigar južni breg poskušajo Rusi še držati.

Tik vzhodno Črnovic, na edinem kraju, kjer stoje Rusi še ob Prutu, so naše čete po kratkem boju odbile napad sovražnika.

V ostalem je položaj na severu neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Odbiti ruski napadi ob Dubissi.

Uradno poročajo dne 11. junija.

Na spodnji Dubissi, severo-zapadno od Siragole je bilo več ruskih napadov odbitih. Sovražnik je izgubil 300 ujetnikov.

Položaj v Galiciji bojujočih se nemških čet je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Novi uspehi zavezniških armad v južno-vzhodni Galiciji in v Bukovini.

Uradno poročajo dne 12. junija.

Med Dnjestrom in Prutom so zavojevale čete armade Pflanzer znova več ruskih pozicij. Kraja Jezerziany in Nieswiska severno od Obertyna so vzele v naskoku. Naše zmagovite čete prodirajo proti Czernelici ter so severo-vzhodno od Horodenke prekoračile Dnjestr. Osvojile so Zalesczyke. Proti temu mestu so naperili Rusi zvečer in tekem noči obupne napade, ki smo jih vse z najtežjimi izgubami za sovražnika zavrnil. Tudi ataka nekega kozaskega polka se je v našem ognju popolnoma razbila.

V Bukovini so morali Rusi tudi zadnje svoje pozicije ob Prutu opustiti. Umikajo se ostro zasledovani od naših čet z velikimi izgubami čez državno mejo.

Armada Pflanzer je ujela v včerajšnjih bojih okrog 5000 sovražnikov.

Južno od gorenjega Dnjestra se boji nadaljujejo; neki ruski protinapad na Stanislav smo zavrnil. Zavezniške čete so včeraj zopet zavzele Zurawno, ki so ga bile opustile, ker so dospela ruska ojačenja.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Novi boji ob Rawki.

Uradno poročajo dne 12. junija.

Ruski sunki ob Dubissi so se ponesrečili

Severno od Przasznysza so naše čete jurišale rusko pozicijo, vjele 150 sovražnikov ter ugrabile nekaj strojnih pušk ter metalcev min.

Ob Rawki med Bolimowom in Suchaczowom smo vdrl v sovražno pozicijo. Dosedaj smo ujeli 5000 Rusov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Naše čete so prodrle v Besarabijo. — Sieniawa zopet v naših rokah.

Uradno poročajo dne 13. junija.

V južno-vzhodni Galiciji čete armade Pflanzer nadalje zmagovito napredujejo. Po trdovratnih bojih smo zavzeli včeraj Tysmienico, Tlumacz in višine severno od Olesze. Južno od Czernelice se vrši boj. Nove ruske napade proti Zaleszczykom smo krvavo zavrnil.

Prodirajoč iz Bukovine čez državno mejo so vrgle naše čete Ruse iz njihovih ob meji pripravljenih močnih pozicij nazaj. Zasledujoč jih so zasedle več krajev v Besarabiji. Zasledovalci so ujeli včeraj 1500 sovražnikov.

Ob gorenjem Dnjestru napadajo zavezniki uspešno v smeri na Zydaczow, kjer se drže močne ruske sile še na južnem bregu Dnjestra.

V srednji Galiciji je imel napad avstro-ogrskih in nemških čet ta uspeh, da smo zasedli Sieniawo ter odbivši močen sovražni napad v naskoku osvojili vsa oporišča severno od tega mesta. Pri tem smo ujeli 5000 Rusov.

Sicer je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Nemško uradno poročilo o uspehih na celi fronti.

Uradno poročajo dne 13. junija.

Severozapadno od Szawel so naši napadi dobro napredovali. Vzeli smo Kuze v naskoku, ugrabili 3350 mož in 6 strojnih pušk.

Južno-vzhodno od ceste Mariampol-Kowno so se pričeli novi boji proti ruskim ojačenjem.

Ruski protinapadi južno od Balimowa so ostali vsi brezuspešni. Naš plen se je pomnožil na 1660 ujetnikov, 8 topov in 9 strojnih pušk.

Mostna utrdba Sieniawa je zopet zavzeta in 5000 Rusov ujetih

Tudi vzhodno od Jaroslawa in vzhodno od Przemysla se boj zopet pričinja. Linsingenove čete so vzele Hlinisko.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ruski poraz pri Jaroslavu. — Zavezniške čete prodirajo na celi fronti. — Včeraj smo ujeli nad 16.000 Rusov.

Uradno poročajo dne 14. junija.

Zavezniške armade so včeraj znova napadle.

Po silno ljutem boju so prodrle vzhodno in južno-vzhodno od Jaroslava rusko fronto ter prisilile sovražnika, da se je z najtežjimi izgubami umaknil.

Od danes ponoči se umikajo Rusi tudi proti Moščiski in južnovzhodno od tega kraja.

Včeraj smo ujeli 16.000 Rusov.

Medtem trajajo boji južno od Dnjestra še naprej. Pri Dersowu, južno od Mikolajowa, so naše čete štiri močne napade krvavo odbile. Sovražnik je končno beže zapustil bojišče.

Severozapadno od Zurawna prodirajo zavezniki proti Zydaczowu ter so zavzeli včeraj po težkem boju Boguzno.

Tudi severno od Tlumacza napreduje naš napad uspešno. Naši so ujeli tam mnogo sovražnikov, katerih število še ni ugotovljeno.

Severno od Zaleszczykov so nas napadli Rusi ob 11. ponoči na 6 km široki fronti in 4 vrste na globoko. Z velikimi izgubami se je razbil ta sunek v množicah v našem ognju.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Armada Mackensen je pričela v širini 70 km z novo ofenzivo.

Uradno poročajo dne 14. junija.

Blizu Eucowinie, severozahodno od Szawel, smo zavzeli nekatere sovražne pozicije ter ujeli 3 častnike in 300 mož.

Jugovzhodno od ceste Mariampol-Kowno so naše čete v naskoku zavzele najsrednejšo rusko črto ter ujeli 2 častnika in 313 mož.

Armada generalobersta pl. Mackensena je v širini 70 km prešla iz svojih pozicij med Czerniawo (severnozahodno od Moščiske) in Sieniawo k napadu. Naskočila je sovražne pozicije na celi fronti. 16.000 ujetnikov je prišlo včeraj v naše roke.

Tudi napadi čet generala Marwitza in generala Linsingena so napredovali.

Vrhovno armadno vodstvo.

Čete armade Josipa Ferdinanda so jurišale Piskorowice, armada Mackensena prodira na Olozice, čete generala Pfanzerja ženejo Ruse proti Chotimu v Besarabiji.

Uradno poročajo dne 15. junija.

Vsled napada zavezniških čet so se razvili v Galiciji skoro na celi fronti ljuti boji.

Čete armade nadvojvode Josipa Ferdinanda prodirajo po zavzetju Sieniawe na vzhodnem bregu Sana v severni in severno-vzhodni smeri. Jurišale so včeraj grad in pristavo Piskorowice ter ujeli mnogo sovražnikov.

Med ljutimi boji prodira armada Mackensena na obeh straneh od Krakowicea in v smeri na Olzice. Sklenjene ž njo napadajo čete generala Böhm-Ermolli Ruse vzhodno in jugovzhodno od Moščiske, kjer krijejo nove sovražne pozicije smer na Grodek.

Južno od Gorenjega Dnjestra držijo močne ruske sile mostne utrdbe Mikolajow, Zydaczow in Halicz proti prodirajočim zavezniškim četam armade Linsingen; doli ob reki pa stoje čete armade Pfanzer-Baltin pred Nižniowom in Czernelico in branijo osvojene Zaleszczyke proti vsem ruskim napadom.

Deli te armade so prisilile v Besarabiji med Dnjestrom in Prutom stoječe ruske sile znova k umikanju ter so jih potisnile proti Chotinu in ob Prutu nazaj.

Število v galiških bojih od 12. t. m. ujetih sovražnikov se je včeraj zopet za nekaj tisoč pomnožilo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Rusi ob železnici Przemysl-Lvov na umiku. — Moščiska zavzeta.

Uradno poročajo dne 15. junija.

V bitki dne 13. in 14. junija poraženemu sovražniku se ni posrečilo, obdržati se v svoji zadaj pripravljeni poziciji severo-zapadno od Jaworowa. Kjer se nam je sovražnik postavil nasproti, tam smo ga vrgli. — Plen se množi.

Vsled ostrega zasledovanja so primorane tudi ruske čete južno od železnice Przemysl-Lvov se umikati.

Čete generala Marwitza so zavzele včeraj Moščisko.

Desno krilo armade Linsingen je jurišalo višine zapadno od Jezupola, njena kavalerija je dospela v okolico južno od Mariampola.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemško uradno poročilo o bojih na severnem Poljskem.

Uradno razglašajo dne 15. junija.

Vzhodno od Szawel so vzele nemške čete vas Dauksze v naskoku. Vjele so 4 častnike in 1660 mož.

Močne sovražne sile so včeraj ponovno brezuspešno napadle naše novo pridobljene pozicije južno in vzhodno od ceste Mariampol-Kowno. Mi smo udarili na fronti Lipowo-Kalwarija, vdrli smo v ruske črte ter zavzeli najsrednejše jarke.

Tudi ob Orzycu se je posrečilo našim četam zavzeti v naskoku vas Jednorozec, Červonagora in most vzhodno od tam. Dosedaj smo ujeli tu 325 Rusov.

Sovražni napadi na pozicije, kjer smo bili vdrljivi v sovražno fronto severno od Bolimowa, so se ponesrečili.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z nemško-francoskega bojišča.

Ljuti boji na Francoskem. — Neuville prepuščeno sovražniku.

Uradno poročajo dne 9. junija.

Ob višine Loretto in južno od Neuville ter v gozdu Pretre smo krvavo zavrnili francoske napade. — Zadnje skupine hiš vasi Neuville, ki je od 9. maja večjidel v rokah Francozov, smo prepustili danes ponoči sovražniku.

Vrhovno armadno vodstvo.

Napadi in protinapadi na francoskem bojišču.

Uradno poročajo dne 10. junija.

Sovražni napadi na naše pozicije, severno od Neuville, so se razbili. Sovražni sunek južnovzhodno od Roleuterne se je ponesrečil.

V Champagni smo osvojili v okolici Souaina in severno od Hurlusa več sovražnih jarkov ter smo zavzeli v naskoku francoske pozicije, severno od Le Mesnil, v širini 200 metrov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Uradno poročajo dne 11. junija.

Sovražni naskoki severovzhodno od visočine Loretto in opetovani napadi na naše pozicije severno in južno Neuville so ponesrečili. V jarkih severno pri Ecurie se blizki boj še nadaljuje.

Jugovzhodno od Bebuterne pri Beaumontu so bili sovražni napadi včeraj in danes ponoči odbiti, samo na potu proti Serre Neilly so dosegli Francozi nezaten napredek.

Dne 9. junija v Champagni zavojevane jarke so nam včeraj zvečer Francozi zopet poskusili vzeti. Napadli so z močnimi silami v široki fronti severno Le Mesnila do severno Beau Sejourja. Napad se je popolnoma ponesrečil in je imel sovražnik najhujše izgube. Ponovljene nočne napadalne poskuse smo v kali zadržali.

Vrhovno armadno vodstvo.

Uradno razglašajo dne 12. junija.

Odbili smo sovražne napade severovzhodno od Nieuporta, na vzhodnem pobočju višine Loretto in proti Souchez.

V blizkem boju severno od Ecurie se nam je posrečilo vreči Francoze, ki so napadli dvakrat s svežimi močmi, popolnoma iz naših pozicij. Umikajoči se sovražnik je utrpel jako težke izgube.

Južnovzhodno od Hebuterne zopet prodiramo iz svojih zadej ležečih pozicij.

Vrhovno armadno vodstvo.

Težak francoski poraz pri Arrasu.

Uradno razglašajo dne 14. junija.

Na fronti med Lievinom in Arrasom so utrpeli sovražniki težak poraz.

Ko so bile tekom dne za prodiranje pripravljene sovražne naskakovalne čete vsled našega artilerijskega ognja prepodene, sta se proti večeru pričela dva močna sovražna napada v gostih črtah proti našim postojankam na obeh straneh višine Loretto, kakor tudi na fronti Neuville-Roclincourt. Sovražnik je bil povsod s težkimi izgubami odbit. Vse postojanke so ostale popolnoma v naši posesti, slabejši sovražnikovi napadi ob Yerskem kanalu so bili odbiti. Infanterijski spopadi jugovzhodno od Hebuterne so ostali brezuspešni, sovražne sunke v Champagne smo v kali zadušili.

Vrhovno armadno vodstvo.

Tedenske novice.

(Iz politične službe.) Ekscelenca poljedelski minister je prestavil c. kr. okrajnega gozdarja Viljema Zelinko v Ljubljani na njegovo prošnjo v začasni pokoj.

(Iz ljudskošolske službe.) C. kr. okrajni šolski svet v Novem mestu je imenoval bivšo suplentinjo v Sp. Kartelevem Hedvigo Schweiger za suplentinjo na mesto k vojakom odišlega učitelja Josipa Adolfa na ljudski šoli v Posterici. — C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku je na mesto obolele učiteljice Franciške Aleš pridobil provizorično učiteljico Olgo Plevelj iz Čemšenika ljudski šoli v Peči. — C. kr. okr. šolski svet ljubljanske okolice je poveril začasno vodstvo šole na Viču namesto obolelega nadučitelja Jerneja Ravnikarja učitelju Franu Troštu.

(Ugotovitev identitete trupel umrlih vojakov.) Skupni osrednji poizvedovalni urad Rdečega križa na Dunaju bo dal vse poslane slike in popise oseb umrlih neznanih vojakov od časa do časa razmnožiti in jih bo pošiljal potom političnih deželnih oblasti na c. kr. okrajna glavarstva in magistratom mest z lastnim statutom, da se omogoči ugotovitev identitete. Na Kranjskem bodo te slike in popisi oseb vsem interesiranim osebam na vpogled pri vseh c. kr. okrajnih glavarstvih in pri mestnem magistratu v Ljubljani. Popolnoma zanesljive ugotovitve je z vsemi potrebnimi podatki naznaniti neposredno skupnemu poizvedovalnemu uradu Rdečega križa na Dunaju VII.

(Vpoklic črnovojnikov se odgodi do 15. julija.) Ugodni uspehi zadnjih prebiranj omogočujejo, da se za 21. junija 1915 določeni vpoklicni rok rojstnih letnikov 1878 do vključno 1886 avstrijskih črnovojnih zavezancev in bos.-herc. vojaških zavezancev v evidenci druge rezerve odgodi na 15. julija, kar je zlasti iz gospodarskih ozirov za javnost velike važnosti.

(Za potujoče občinstvo.) Železniško ministrstvo je, ker primanjkuje drobiža, ukazalo, da se morajo pri osebnih blagajnah plačevati vozni listi z že naštetim denarjem. Blagajniki zato niso dolžni, da sprejemajo bankovce in jih menjajo, marveč lahko zahtevajo tisto vsoto, kolikor stane vozni list. Tudi pri tovornih blagajnah naj se pripravi primeren drobiž.

(Za begunce z juga.) Notranji minister je, kakor poroča c. kr. korespondenčni urad, izdal vsem prizadetim deželnim načelnikom razglas, ki opozarja na odredbe države beguncem iz južnih obmejnih pokrajin v korist. Begunci naj bodo uverjeni, da jih prebivalstvo sprejme z odkritim srcem kot zveste državljanje in da jim bo izkušalo po možnosti olajšati njih težaven položaj. Minister pričakuje od deželnih oblasti, da bodo skupno z avtonomnimi oblastmi v tem zmislu vplivalo na prebivalstvo.

(Moke mlini ne bodo več mešali.) C. kr. korespondenčni urad poroča: Izdal se je ministrski odlok, ki odpravlja dozdej veljavna določila glede na moko, po katerih so morali mlini mešati pšenično in rženo moko z nadomestilno moko, predno so jo odposlali iz mlinov. Ukrenilo se je, da se odpošljejo plemenite moke, izvzemši pšenične moke za kuho, ki se mora prej ko slej mešati z ječmenovo moko, nemešane iz mlina. Moke se smejo prodati obrtnim izdelovalcem in konsumentom le, če dobavijo istočasno ravno tako visoko množino koruzne moke. Mesto koruzne moke se sme dobaviti tudi moka iz krompirja ali iz riža.

(Zveza Trst—Ljubljana.) Kakor poročajo tržaški listi, se je mogoče peljati iz Trsta v Ljubljano čez Hernelje in Divačo. Vsak dan odhaja iz Trsta ob 7. uri 35 minut zjutraj vlak, ki vozi pošto in privatne potnike. Vožnja je dovoljena le onim osebam, ki si preskrbe vojaško prehodnico (Passierschein). Pot v Istro je prosta. Cesta čez Ključ je zaprta. Dohod na Opčino je dovoljen s prehodnico. Na klic vojaške straže je treba odgovoriti „prijatelj!“ in pokazati legitimacijo.

(Sladkorne zaloge zadoščajo in sladkor se ne podraži.) C. kr. korespondenčni urad: Vlada je večkrat že podala pomirjevalne izjave, da ni pričakovati splošnega pomanjkanja sladkorja in povišanja cen, a zdi se, da so gotovi krogi radi sladkorja še vedno v skrbeh. Prebivalstvo naj se pomiri, ker obstoječe zaloge sladkorja za potrebsčine tuzemstva popolnoma zadoščajo in da se bo proti mogočim poizkusom neopravičeno povišati cene nastopilo s popolno energijo. Našla se bodo tudi pota in sredstva, da se prepreči vsako nakopičenje zalog, ki bi škodilo splošnosti. Če je pričelo na posameznih trgih res občutno primanjkovati sladkorja, se je ukrenilo, da se potom trgovskega ministrstva nakažejo iz tvornic občinam potrebne množine sladkorja.

(Vpoklicanje vojakov v Švici.) Švicarski zvezni svet je vpoklical sledeče čete: Za 8. junij pehotne polke št. 30, 42 in 44; za 14. junij prvo divizijo in za 21. junij tretjo divizijo. Ker gre le za nadomestitev onih armadnih enot, ki so sedaj pod orožjem, morajo brez ozira na dobo dovoljenega dopusta priti pod orožje iz Avstrije le oni pripadniki omenjenih čet, ki so se po 1. avgustu 1914 preselili v inozemstvo.

(Monopol na živino?) Neprestano višanje živinskih in mesnih cen je napotilo vlado, da se je pričela natanko baviti s položajem na živinskem trgu. Ker uvedba najvišjih cen za živino in meso v praksi skoro ni mogoča, ker so — kakor pri nobeni drugi

stvari — ravno pri živini kvalitetni razločki preveliki, poklicani krogi resno mislijo na to, da se vpelje monopol na živino, da se napravi jez nevzdržljivi draginji živine in mesa. Rešitev tega vprašanja pa ne zahteva samo globokega proučevanja, ampak tudi enake odredbe na Ogrskem.

(Prosta mesta v c. kr. vojaških vzgajališčih c. kr. deželne brambre.) C. kr. brambno ministrstvo je ustanovilo začetkom bodočega šolskega leta na c. kr. vojaški spodnji realki v Brucku ob Litvi veliko prostih mest, nadalje je več prostih mest na c. kr. višji vojaški realki na Dunaju in na c. kr. Franc Jožefovi vojaški akademiji na Dunaju. Cela ali polovična prosta mesta se podeljujejo ne le v prvi vrsti sinovom na bojišču padlih častnikov, vojaških uradnikov in podčastnikov po poklicu, marveč tudi sinovom dvornih in civ. drž. uradnikov, uradnikov c. kr. drž. železnic, zdravnikov in uradnikov dunajskih c. kr. bolnišnic in z dekretom nastavljenih poštarjev. Sinovom drugih avstrijskih državljanov se podelje prosta mesta izjemoma le, če se izkažejo z odličnimi ali vsaj prav dobrimi izpričevali. Prošnje se morajo vložiti do 30. junija.

Razne stvari po svetu.

(Zlati vodnjak v Ogleju.) Pri izkopavanju starin v Ogleju so odkrili bajni „zlati vodnjak“, o katerem se pripoveduje, da je Atila, ko je oplenil in porušil Oglej, zakopal v njem zlato in drage kamne, ki jih je bil napolnil v mestu. Zgradba odkritega vodnjaka odgovarja načinu, po katerem so Rimljani za časa Atile gradili vodnjake. V velikem tednu so izkopavanja prekinili, a bodo sedaj takoj kopali dalje. Pričakuje se velikih najdb. Kopenje je zelo težavno, ker je valjčasti vodnjak jako ozek. Kakor znano, je Atila razdejal Oglej leta 452. K temu poročilo je pripomniti, da živi legenda o „zlatem vodnjaku“ v Ogleju od rodu do rodu in dolgo dobo so dostavljali v kupnih pogodbah pri prodaji zemljišč, da niso veljavne, ako se najde na kakem dotičnih zemljišč „pozzo d'oro“.

(Nov ženski poklic.) Vojna je premenila mnogo življenskih razmer. Enim je pomagala do ogromnih bogastev, druge je pahnila v bedo, ustvarila je pa tudi popolnoma nove poklice. Tako je Amerikanka gospodična Levis Chase prišla na srečno misel, se etablirati kot prepeljevalka žena in deklet. Pa nič slabega misliti! Gospodična le spremlja enkrat Angležinje, ki bivajo v Avstriji, na Angleško, drugič Avstrijanke, ki bivajo na Angleškem v Avstrijo. Navadno se pelje pod njenim vodstvom po 30 do 40 oseb vseh stanov, grofinje in kuharice, šivilje in igralke, starke in otroci.

(Stroški svetovne vojne.) Lipski profesor Eulenburg razpravlja v nemškem časopisu o vprašanju vojnih stroškov, ki postaja od dne do dne važnejše. Ali bodo mogle vojskujoče se države financijelna bremena vojne še dolgo prenašati in ali ne bodo skoro popolnoma izčrpane in onemogle? Vojni stroški se dajo razdeliti v direktne in indirektni. Le o direktnih, t. j. vsotah, ki jih izdajo države za opremo in vzdrževanje svojih armad, se da konkretno govoriti. Indirektni

stroški, t. j. vse one ogromne izgube, ki zadevajo narodno gospodarstvo vsled uničevanja javnega blagostanja, in ki bodo nastali, ko bo treba obnavljati normalno gospodarsko življenje, nadomestiti nastale škode, skrbeti za neštete žrtve vojne, ti indirektni stroški so danes še nepregledni. Le toliko je gotovo, da so večji kakor pa neposredni. Profesor Eulenburg je izračunal, da znašajo direktni vojni stroški vojskujočih se držav v prvih 9 mesecih vojne nad 50.000 milijonov. To vsoto si predstavljati je težko. V primer naj služi, da znaša celokupni državni dolg teh držav 70.000 milijonov, torej le za dvajset milijard manj. — Profesor Eulenburg meni, da bodo vojni stroški zadnjih treh mesecev znašali še najmanj četrtno dosedanjih, stroški enega samega vojnega leta bodo torej toliki, kakor ves dosedanji državni dolg. Obremenili pa bodo vojne države še bolj, kajti radi zvišane obrestne mere bo plačevati od njih mnogo večje obresti, tako da bo naraslo obrestno breme od dosedanjih 2 milijard na 5 milijard. Pravilno pravi profesor Eulenburg, da bodeta plačevali stroške sedanje vojne še najmanj dve generaciji, ki prideta za nami. Profesor Eulenburg je izračunal, da odpadejo od celokupnih vojnih stroškov kake $\frac{3}{5}$ na države trojnega sporazuma, $\frac{2}{5}$ pa na trozvezo Avstrija - Nemčija - Turčija. Nemčija izda za svojo armado in mornarico povprečno 1 milijardo na mesec. Profesor Eulenburg računa pri tem, da je bilo poklicanih dosedaj 7 milijonov vojakov pod orožje in da je vzeti povprečno stanje 5 milijonov po 8 mark na dan, to je 40 milijonov mark dnevno. Pri tem nudi Nemčija tudi še svojemu turškemu zavezniku financijelno pomoč. Vojni stroški Anglije so bili sprva mnogo manjši, kakor pa nemški. Dnevni stroški za angleško armado in mornarico so znašali v avgustu — novembru 1914 le 18 18 milijonov mark, v decembru — aprilu že 38 milijonov mark in sedaj gotovo 40 milijonov mark. Angleška armada je sicer mnogo manjša od nemške, toda relativni stroški so veliko večji, saj znaša dnevna mezda angleškega vojaka povprečno 8 šilingov, mezda nemškega pa desetkrat manj. K temu pridejo dragi transporti čet iz kolonij in ogromni stroški za vojni material, ki ga Angliji le deloma doma izdelujejo. Anglija je izdala v prvih 9 mesecih najmanj 7 milijard. Relativno nekoliko na boljšem je Francija, ki ima 5 in pol do 5 milijonov vojakov pod orožjem. Dnevni vojni stroški znašajo na Francoskem povprečno 34 milijonov mark, torej dosedaj približno 9 8 milijard. Vojne stroške Rusije računa profesor Eulenburg na 1 $\frac{1}{2}$ milijarde mesečno. O vojnih stroških Avstrije ne razpravlja, glede Turčije nima natančnejših podatkov pri rokah. Profesor Eulenburg opozarja končno na dejstvo, da izdajajo tudi nevtralne države ogromne vsote za svoje armade. Tako izda n. pr. mala Švica sama mesečno nad 1 milijon frankov za svoje mobilizirane čete. Skoro dvakrat toliko bodo morale vojskujoče se države plačati za prvo leto vojne, kakor pa znašajo sicer normalni letni izdatki vseh držav civiliziranega sveta. V luči Eulenburgovih razmotrivanj ni le interesantno vprašanje, kako dolgo bodo mogle vojskujoče se države vzdržati financijelna vojna bremena, temveč tudi vprašanje, ali in v koliki meri se bo moglo pri zaključku miru razpravljati o vojnih odškodninah.